

พรหมจรรย์ ๘๔

สุภีร์ ทุมทอง

๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

กรรมฐาน

๑. กายคตาสติ

๒. อานาปานสติ

๓. มรณสติ

๔. พุทธธานุสสติ

๔.๑ คุณประโยชน์และอานิสงส์

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๔.๑ คุณประโยชน์และอานิสงส์

- ๔.๑.๑ เชื่อว่าไม่ท้งฆานและทำตามคำสอนของพระศาสดา
- ๔.๑.๒ เป็นไปเพื่อเบือหน่ายโดยส่วนเดียว..นิพพาน
- ๔.๑.๓ เป็นธรรมที่ควรเจริญ
- ๔.๑.๔ เป็นเครื่องอยู่โดยมากของอริยสาวก
- ๔.๑.๕ ทำให้จิตออกจากกามคุณ
- ๔.๑.๖ ใ้ได้อยู่กับผู้ประเสริฐ
- ๔.๑.๗ ละความกลัวได้

๔.๑ คุณประโยชน์และอานิสงส์

๔.๑.๘ อนุเคราะห์กันไม่ให้ตกอบาย

๔.๑.๙ หวังบุญกุศลนำสุขมาให้

๔.๑.๑๐ เพียงศรัทธาและรักในพระพุทธเจ้าได้ไปสวรรค์

๔.๑.๑๑ วิบากเลิศเกิดแก่ผู้เลื่อมใสในสิ่งเลิศ

๔.๑.๑๒ อมมนุษย์ไม่ทำร้าย

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค ๑๐ ข้อ

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

- (๑) มีความเคารพยำเกรงในพระศาสดา
- (๒) ถึงความไพบุลย์ด้วยศรัทธา สติ ปัญญา และบุญ
- (๓) มากด้วยปีติและปราโมทย์
- (๔) ทนต่อความกลัวและความหวาดหวั่นได้
- (๕) สามารถอดทนต่อความทุกข์
- (๖) ได้ความรู้สึกว่าอยู่ใกล้ชิดกับพระศาสดา
(วิสุทธิ.)

๔.๑.๑๓ ตามแนวคัมภีร์วิสุทธิมรรค

- (๗) สรีระของผู้เจริญพุทธธานุสสติควรต่อบูชาเหมือนเจดีย์
- (๘) จิตน้อมไปในพุทธภูมิ
- (๙) เมื่อประสบกับสิ่งที่จะละเมิด หิริและโอตตัมปะ ย่อมเกิดขึ้นเหมือนกับเห็นพระศาสดาอยู่ต่อหน้า
- (๑๐) เมื่อยังไม่บรรลुकุณเบื้องสูงจะมีสุคติในเบื้องหน้า

กรรมฐาน

๑. กายคตาสติ

๒. อานาปานสติ

๓. มรณสติ

๔. พุทธธานุสสติ

๔.๑ ความสำคัญ คุณค่า และอานิสงส์

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

- ก. ไปยังที่สงบ หลีกเร้น เสนาสนะเหมาะสม
- ข. ระลึกรถึงคุณของพระพุทธเจ้าเนื่องๆ
ตามลำดับบทพุทธคุณว่า อิติปิ โส ภควา
อรหํ สมมาสมพุทโธ วิชชาจรณสมปนโน
สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ
สตถา เทวมานุสฺसानํ พุทฺโธ ภควา.

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

๑. โส ภควา อิติปิ อรหํ
๒. โส ภควา อิติปิ สมมาสมพุทโธ
๓. โส ภควา อิติปิ วิชชาจรณสมปนโน
๔. โส ภควา อิติปิ สุกโต
๕. โส ภควา อิติปิ โลกวิทู

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

๖. โส ภควา อิติปิ อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ
หรือ (๑) โส ภควา อิติปิ อนุตฺตโร
(๒) โส ภควา อิติปิ ปุริสทมฺมสารถิ
๗. โส ภควา อิติปิ สตฺถา เทวมนุสฺसानํ
๘. โส ภควา อิติปิ พุทฺโธ
๙. โส ภควา อิติปิ ภควา

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

๑. โส ภควา อิติปิ **อรหัง**

(๑) อารกตฺตา อรหัง

(๒) อรหันฺโต หตฺตฺตา อรหัง

(๓) อรณํ หตฺตฺตา อรหัง

(๔) ปจฺจยาทีนํ อรหตฺตา อรหัง

(๕) ปาปกรณฺเ รหาภาวา อรหัง

(วิสุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

อาการาหิ โส สพุพกิเลเสหิ สุวิฑูรวิฑูเร จิโต
มคฺเคน สวาสนานันํ กิเลสานันํ วิฑุํสิตตฺตาติ

อารกตฺตา อรหํ. (๑)

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

แต่ จาเนน กิเลสาร์โย มคเคนน หตาตี

อรันํ หตตตูปิ อรหํ. (๒)

(วิสุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

ยณฺเจตํ อวิชฺชาภาวตณฺหามยนาภิ **ปุณฺณาทิอภิสงฺขารารํ**
ชรามรณเนมิ สาสวสมุทฺถยมเยน อกฺเขน วิชฺฌิตฺวา
ตีภวเรถ สมายโชจิตํ อนาทิกาลปฺปวตฺตํ สํสารจกฺกํ,
ตสฺसानน โภธิมณฺเฑ วัริยปาเทหิ สีลปจฺวิยํ ปติฏฺฐาย
สทฺธาหตฺเถน กมฺมกฺขยกรณานมฺรสุํ คเหตฺวา
สพฺเพ อรา หตาตี อรานํ หตฺตฺตาปี อรหํ. (๓)

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

อถวา สํสํารจกุกนฺตํ อนนตคํคํ สํสํารวณฺณํ วุจฺจติ,
ตสฺส จ อวิชฺชา นภาภิ มฺลตฺตา, ชรํมรณํ เนมิ
ปรีโยสํนตฺตา, **เสสา ทส ธมฺมา อรา**
อวิชฺชามฺลกตฺตา ชรํมรณปรียนตฺตา จ

(วิสฺุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

อิมีนา ฌมมภูจิติถาเณน ภคฺวา เต ฌมฺเม ยถาภูตํ ฌตฺวา
เตสุ นีพพินฺทนฺโต วิรชชฺนฺโต วิมฺจฺจนฺโต วุตฺตปฺปการสุส
อิมสุส สํสารจกฺกสุส อเร พหิ วิหฺนฺ วิทฺธํเสสิ.

เอวมฺปิ อรานํ หตฺตฺตา อรหํ. (๓)

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

ปัจจุจยาทีนํ อรหตฺตํ อรหํ. (๔)

ยถา จ โลกเก เยเกจิ ปณฺทิตมานิโน พาลา

อสีโลกภเยน รโห ปาปํ กโรนฺติ

เอวเมส น กทาจิ กโรตีติ

ปาปกรณ รหาภาวโตปิ อรหํ. (๕)

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๑. โส ภควา อิติปิ **อรหัง**

(๑) เพราะไกลจากกิเลส

(๒) เพราะทำลายข้าศึกคือกิเลสทั้งหลาย

(๓) เพราะทำลายซึ่งกำขของสังสารจักรได้

(๔) เพราะควรแก่สิ่งของมีปัจจัยเป็นต้น

(๕) เพราะไม่มีที่ลับในการทำบาปทั้งหลาย

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

๒. โส ภควา อิติปิ **สมมาสมพุทโธ**

สมมา สามณฺจ สพุพฺพมฺมานํ พุทฺธตฺตา ปน สมมาสมพุทโธ.

ตถาเหส สพุพฺพมฺเม สมมา สามณฺจ

พุทโธ อภิญญะเย ฌมฺเม อภิญญะยฺโต,

พุทโธ ปริญญะเย ฌมฺเม ปริญญะยฺโต,

พุทโธ ปหาตพุเพ ฌมฺเม ปหาตพุพฺโต,

พุทโธ สจฺฉิกาตพุเพ ฌมฺเม สจฺฉิกาตพุพฺโต,

พุทโธ ภาเวตพุเพ ฌมฺเม ภาเวตพุพฺโต.

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

อปัจจ จกขุ **ทุกขสจจ**

ตสฺส มฺลการณภาเวน สมฺภูจาปิกา ปุริมตณฺหา **สมุทยสจจ**

อุภินฺนํ อปฺปวตฺติ **นโรธสจจ**

นโรธปชานนาปฏฺฐปทา **มคฺคสจจ**นฺติ

เอวํ เอเกกปทุทฺธาเรนาปี สพฺพธมฺเม สมฺมา สามญฺจ พุทฺโธ.

เอส นโย โสตชฺฆานชีวฺหากายมเนสุ,

เอเตเนว นเยน รูปาทีนึ ฉ อายตนาณึ...

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

ชรามรณํ ทุกฺขสจฺจํ, ชาตี สมุทฺยสจฺจํ,
อฺภินนฺมปิ นิสฺสรณํ นีโรธสจฺจํ,
นีโรธปชานนา ปฏฺฐิปทา มคฺคสจฺจนฺตี
เอวํ เอเกกปทุทฺธาเรณ สพฺพธมฺเม
สมฺมา สามณฺจ พุทฺโธ อนฺุพุทฺโธ ปฏฺฐิพุทฺโธ.

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๒. โส ภควา อิติปิ **สมมาสมพุทโธ**

เป็นผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยถูกต้องและด้วยพระองค์เอง

คือ ตรัสรู้ธรรมที่ควรรู้อย่าง โดยความเป็นธรรมที่ควรรู้อย่าง

ตรัสรู้ธรรมที่ควรกำหนดรู้ โดยความเป็นธรรมที่ควรกำหนดรู้

ตรัสรู้ธรรมที่ควรละ โดยความเป็นธรรมที่ควรละ

ตรัสรู้ธรรมที่ควรทำให้แจ้ง โดยความเป็นธรรมที่ควรทำให้แจ้ง

ตรัสรู้ธรรมที่ควรเจริญ โดยความเป็นธรรมที่ควรเจริญ

หรือตรัสรู้ทุกขสัจ สมุทัยสัจ นิโรธสัจ มัคคสัจ ในธรรมทั้งปวง

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๓. โส ภควา อิติปิ **วิชชา**จรณสมฺปนฺโน

วิชชาหิ ปน จรณน จ สมฺปนฺนตฺตา วิชชาจรณสมฺปนฺโน.

ตตฺถ **วิชชา**ติ ติสฺโสปี วิชชา อฏฺฐปี วิชชา.

(วิสฺุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

จรณนฺติ สีลสํวโร, อินฺทริเยสุ คฺตฺตทวารตา,
โกชเน มตฺตถนฺนตา, ชาคริยานุโยโค,
สत्ต สทฺธมฺมา, จตฺตาริ รูปาวจรชฺฌานานีติ
อิมเมยว ปณฺณรส ธมฺมา เวทิตพฺพา.
อิมเมยว หิ ปณฺณรส ธมฺมา ยสฺมา เอเตหิ จรติ
อริยสาวโก คจฺฉติ อมตํ ทิสํ ตสฺมา จรณนฺติ วุตฺตา.

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

วิชา ๓

(๑) ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ

(๒) จุตูปปาตญาณ

(๓) อาสวักขยญาณ

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

วิชา ๘

- (๑) วิปัสสนาญาณ
- (๒) มโนมยิทธิญาณ
- (๓) อิทธิวิธญาณ
- (๔) ทิพพโสตธาตุนญาณ
- (๕) เจโตปริยญาณ
- (๖) ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ
- (๗) จุตูปปาตญาณ
- (๘) อาสวักขยญาณ

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

สังฆธรรม ๗

(๑) สังฆา

(๒) หิริ

(๓) โอตตัปปะ

(๔) พากุสัจจะ

(๕) วิริยารัมภะ

(๖) สติ

(๗) ปัญญา

๔.๒ วิธีเจริญพุทธธานุสสติ

๓. โส ภควา อิติปิ วิชชาจรณสมปนโน
เป็นผู้สมบูรณ์เพียบพร้อม
ด้วยวิชชา ๓ หรือวิชชา ๘ และจรณะ ๑๕

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

๔. โส ภาควา อิติปิ **สุคโต**

(๑) โสภนคมนตฺตา สุคโต

(๒) สุนฺหํ ฌานํ คตตฺตา สุคโต

(๓) สมฺมา คตตฺตา สุคโต

(๔) สมฺมา คทตฺตา สุคโต

(วิสุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

คณนมิปี หิ คตฺนฺตึ วุจฺจตี. ตถฺจ ภควโต
โสภณํ ปริสุทฺธมนวชฺชํ. กิํ ปน ตนฺตึ. อริยมคฺโค.
เตน เหส คมเนน เขมํ ทิสํ อสชชมาโน คโตตี
โสภณคณนตฺตา สุกโต. (๑)

(วิสุทฺธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

สุนทรํ เจส จานํ คโต อมตํ นิพพานนฺติ

สุนทรํ จานํ คตตฺตํปิ สุกฺโต. (๒)

(วิสุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

สมมา จ คโต เตน เตน มคเคน ปหิเน กิเลส
ปน อปจจากจจนโต. สมมา วา คโต ที่ปงกรปาทมูลโต
ปภูติ ยาว โพธิมณฑา ตาว สมตีสปารมีปุริตาย
สมมาปฐิปตติยา สัพพโลกสส หิตสุขเมว กโรนโต
สสสตี อจฺเจทำ กามสุขํ อตฺตกิลมณฺตี อิมे จ อนฺเต
อนุปคจจนโต คโตตี **สมมา คตตฺตาปี สุกโต.** (๓)

(วิสุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

สมมา เจส คหติ ยุตตภูฏาเน ยุตตเมว วาจํ ภาสตีติ

สมมา คทตตปิ สุกโต. (๕)

(วิสุทธิ.)

๔.๒ วิธีเจริญพุทธานุสสติ

๔. โส ภควา อิติปิ **สุคโต**

(๑) เพราะมีการเสด็จไปอันงดงาม

(๒) เพราะไปสู่สถานที่อันงดงาม

(๓) เพราะเสด็จไปโดยชอบ, ถูกต้อง, พอเหมาะสมควร

(๔) เพราะตรัสโดยชอบ, สมควรแก่ฐานะ

สวัสดีครับ